

hollands noorderkwartier

jaargang 21
nummer 1
maart 2007

aflevering **69**

In dit nummer o.a.:
De Castricumse familie Van Bruijnswaard
De verdwenen kinderen van Cornelis Spruit
Had Guurtje Dirks Booy anorexia?
Kunstschilder Nicolaas Poland

ISSN: 1383-6773

Inhoud aflevering 69, jaargang 21, nummer 1, maart 2007

Van de voorzitter.....	1
Programma afdelingsavonden en kort jaarverslag over 2006.....	2
Verslagen afdelingsavonden in december, januari en februari.....	4
De verdwenen kinderen van Cornelis Spruijt.....	6
Vraag en Antwoord	7
Boekbesprekingen (Oudkarspel van COOG, Boekelermeer, Schelphoek).....	8
60-jarig jubileum afdeling Amsterdam e.o.	9
Spijsderving en spijswalging	10
Drinken in Bergen.....	11
Kunstschilder Nicolaas Poland	12
Voor u gelezen	16
De Castricumse familie Van Bruijnswaard	17
Nieuws van het Regionaal Archief Alkmaar	26
Archiefbron uit 20 ^e eeuw	26
Van de redactie.....	27
Kwadijk in de 18 ^e eeuw.....	28
Tip: Afdelingsavonden na de zomer.....	29
Een nadere kennismaking met Jan van der Molen.....	30
Aanvulling op eerdere publicatie.....	31
Raadpleeg de bibliotheekboekenlijst op de HNK-site.....	32

Datum van inlevering kopij en verschijning HNK Afdelingsblad:

Nummer 70: vóór 1 mei 2007, verschijnt begin juni 2007

Nummer 71: vóór 1 augustus 2007, verschijnt begin september 2007

Colofon

Hollands Noorderkwartier is een uitgave van de gelijknamige afdeling van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) en verschijnt drie à vier keer per jaar. NGV-leden, ingedeeld als lid van HNK, ontvangen het blad gratis thuis. NGV-leden buiten het verzorgingsgebied van HNK kunnen zich als 'bijkomend lid' van HNK opgeven bij de secretaris van de NGV, postbus 26, 1380 AA Weesp; de daarvoor geldende contributie-toeslag ad € 8,50 per jaar wordt centraal door de NGV geïnd. Anderen kunnen zich abonneren door betaling van €12,50 per jaar (incl. verzendkosten), te storten op postbankrekeningnummer 108334 t.n.v. NGV afdeling Hollands Noorderkwartier te Castricum, onder vermelding van 'abonnement HNK-afdelingsblad'.

Losse nummers € 2,50 (excl. verzendkosten).

Oplage: 550 exemplaren.
Vormgeving en zetwerk: Redactie HNK
Druk: Kopieerinstelling Noordeloos, Scheldestraat 21 Alkmaar

De inhoud van ingezonden stukken valt buiten de verantwoording van de redactie. Artikelen kunnen door de redactie worden aangepast; over plaatsing beslist de redactie.

Op de voorpagina: Sint Pancras anno 1794, een tekening van J. Bulthuis. Zo moet het er hebben uitgezien toen Guurtje Booy er leefde. Zie artikel 'Spijsderving en spijswalging'.
Bron: Beeldbank

Terugkijken, daar zijn wij 'zoekers naar onze voorouders' wel goed in en aan het jaar 2007 moeten we even wennen. Maar... alles moet gedoceerd worden. Zeker niet in het eigen recente verleden blijven steken, maar juist hoopvol kijken naar de toekomst.

Onderstaand gedichtje van Judith Herzberg sprak mij aan:

Bijna nooit zie je een vogel in de

vlucht zich

bedenken, zwenken, terug!

Onze Nieuwjaarsbijeenkomst was anders dan anders. Geen spreker, geen Jaaroverzicht. Wel koffie met gebak en..... entertainment van de leden. De vraag 'waar bent u mee bezig?' inspireerde de leden om hun verhaal te vertellen.

Wandelend met de microfoon in de hand hoorden we leuke anekdotes en het bleek dat drie aanwezige leden dezelfde namen in hun families hebben. Grappige verhalen hoorden we. Na een hapje en een drankje werd de zwart-wit film over 'Het Schermer-eiland' vertoond.

Een leuke avond en een goede start van het Nieuwe Jaar.

Op 14 maart staat er weer van alles te gebeuren. De avond staat in het teken van Alkmaarse kleuterschooljuffen of matressen. U leest er alles over verderop in dit gevarieerde blad.

En op 11 april staat de **ledenvergadering** op het programma. De duur is afhankelijk van het aantal hamerstukken en discussies. De agenda en een korte samenvatting van het jaarverslag vindt u eveneens in dit blad. De avond wordt afgesloten met een interessante lezing.

Ik hoop u weer te treffen.

De afdelingsavonden vinden plaats in 't Trefpunt te Alkmaar, Louise de Colignystraat 20, 1814 JA Alkmaar. (tel. 072-5123949). Om 19.30 uur is de zaal open en de lezingen beginnen om 20.00 uur. Leden en belangstellenden zijn van harte welkom! De toegang is gratis. Er is parkeergelegenheid (ook gratis) voor de deur.

woensdag 14 maart 2007

Lezing 'Alkmaarse kleuterschooljuffrouwen'

door mw. E.A. Reijngoud-Posthuma

Mw. Emmy Reijngoud beloofde ons verleden jaar al om wat meer te vertellen over de 'Alkmaarse Kleuterschooljuffrouwen of Matressen' n.a.v. het artikel dat ze schreef voor het Alkmaar-nummer van Gens Nostra in 2004. Op de betreffende avond had zij echter een andere, ook heel interessante lezing voorbereid. Deze geboren vertelster zal voor ons nu wel over het leven van de Alkmaarse juffrouwen verhalen. Het wordt een historie over kordate vrouwen die er al ver voor de emancipatiebeweging waren.

woensdag 11 april 2007

Ledenvergadering en lezing 'Computergenealogie: scans en foto's'

De leden van de afdeling Hollands Noorderkwartier worden van harte uitgenodigd voor de ledenvergadering. Let op! De aanvang is om **19.30 uur**, dus een **half uur eerder** dan gebruikelijk!

Agenda

1. Opening, mededelingen en ingekomen stukken
2. Verslag afdelingsledenvergadering van 8 nov. 2006 (zie HNK nr. 68, blz. 104)
3. Jaarverslag 2006 van de secretaris (zie verkort verslag hierna)
4. Financieel verslag 2006 van de penningmeester (ter inzage tijdens de vergadering)
5. Verslag kascontrolecommissie
6. Verkiezing nieuw lid van de kascontrolecommissie
7. Décharge bestuur
8. Begroting 2007 (ter inzage tijdens de vergadering)
9. Bestuurssamenstelling 2007
10. Verkiezing afdelingsafgevaardigden en informatie over de Algemene Vergadering van de NGV op 28 april 2007
11. Wat verder ter tafel komt / rondvraag
12. Sluiting

Bestuur: het bestuur (zie omslag) kwam in het verslagjaar 4x bijeen. Namens de redactie was ook dhr. Telman hierbij aanwezig. Dhr. Voskuijl verliet het bestuur om gezondheidsredenen. De NGV-vergaderingen in Utrecht werden bijgewoond door dhr. Kaldenbach en mevr. Hermanus-Schipper; laatstgenoemde bezocht ook de landelijke DICP-dag (promotiestudiedag) in Tilburg. Tenslotte was het merendeel van het bestuur aanwezig bij het Regio-overleg met het hoofdbestuur en andere Noord-Hollandse afdelingsbesturen. In 2006 zijn 8 lezingen verzorgd in 't Trefpunt, gemiddeld bezocht door 35 leden. De afdeling telde op 1 januari 2007 387 leden en 22 bijkomende leden, een terugloop met ca. 25 personen.

Ledencontact: de redactie (zie omslag) van het afdelingskwartaalblad heeft enkele nieuwe rubrieken toegevoegd; mede door de verzorgde layout en het vele werk verricht door mevr. Luken-Sluis is het blad zeer de moeite waard geworden. Via internet wordt een HNK-bulletin verzorgd door dhr. Telman voor alle leden die hun e-mailadres beschikbaar stellen.

Bibliotheek: het bestuur heeft besloten wat meer regionale boekwerken aan te schaffen, die tevens besproken worden in ons afdelingskwartaalblad. Dhr. Reijngoud (bibliothecaris) en zijn medewerkers zorgen voor aanschaf, uitleen en administratie.

Presentatie: in het verslagjaar heeft HNK zich gepresenteerd tijdens het 60-jarig NGV-jubileum te Utrecht, op de Open Monumentendag (9 sept.), op de Oud-Hollandse markt (7 okt.), in het Regionaal Archief (14 okt.) en op de Rommelmarkt Wielerbaan (19 nov.).

Het complete jaarverslag en het financieel verslag liggen voor u ter inzage op de avond van de ledenvergadering

De lezing 'Computergenealogie: scans en foto's door Bas Wilschut, betreft de talloze scans van bronnen en foto's van personen waar alle genealogen tegenwoordig over kunnen beschikken.

- Waar vind ik ze, wat moet ik ermee?
- Hoe scan ik, welke instellingen?
- Welke camera koop ik, hoe stel ik die in, welke aspecten moet ik in acht nemen?
- Hoe en waar plaats ik de scans en foto's op de harde schijf?
- Waarom eigenlijk?

Dit wordt getoond a.d.h.v. programma GensDataPro, maar de lezing is bedoeld voor iedereen die aan computergenealogie doet, ongeacht welk programma hij of zij gebruikt.

december 2006

Van vetleren medaille tot Militaire Willemsorde

door dhr. P.A.H. van der Sluijs

Buiten het lidmaatschap van de orde van Oranje-Nassau van onze voorzitter mw. Truus Schoehuijs-de Vries kon geen der aanwezigen een onderscheiding aan de spreker tonen. Toch, zo bleek tijdens de lezing, zijn er onderscheidingsmogelijkheden genoeg: alleen al in Nederland tellen we ca. 400 variaties in decoraties! Laten we de militaire onderscheidingen buiten beschouwing dan kan de burger onderscheiden worden in een civiele orde (w.o. Oranje-Nassau en Nederlandse Leeuw), een onderscheiding van trouwe dienst is mogelijk, maar vergeet vooral niet alle herinneringsmedailles bij kroning, huwelijk en jubilea van onze vorst én de sportmedailles als het Vierdaagse Kruis en de Olympische medailles (N.O.C.) -bij Koninklijk Besluit vastgesteld-.

Orde van
Oranje-Nassau

Wat moet de genealoog nu met deze kennis van de **faleristiek** (wetenschap die ridderorden en andere onderscheidingen bestudeert). Als één van uw familieleden in het verleden een onderscheiding heeft gekregen dan vindt men in de aanvraag de reden van toekenning (functie, maatschappelijke verdienste) en dan is in het Nationaal Archief het Kon. Besluit te raadplegen. Veelal treft men ook in de nalatenschap nog de bijbehorende

oorkonde aan. Betreft het een familielid met een militaire rang dan geven de versierselen, zichtbaar op een foto, duidelijk de respectievelijke onderscheidingen aan.

Tenslotte: was het u bekend dat een dame haar ordeteken aan een strik draagt en een heer dit doet hangend aan een lint? En... als u nu in aanmerking zou kunnen komen voor een koninklijke onderscheiding dan is sinds 1996 uw staat van dienst in het vrijwilligerswerk belangrijker dan uw maatschappelijke functie!

januari 2007

Nieuwjaarsbijeenkomst – smalfilm 1939-1940 Schermereylandt

Onze voorzitter opende de avond met een terugblik op een voor onze vereniging goed verlopen jaar (zie jaarverslag) en zij riep op ook allen weer present te zijn bij de in 2007 te organiseren activiteiten. Omdat velen van de aanwezigen

ge leden met genealogisch onderzoek bezig zijn gaf zij daarna enkelen de gelegenheid iets te vertellen over het eigen onderzoek en hun ervaringen.

Zo kwam de stemming er duidelijk in en iedereen stelde het zeer op prijs, de gesprekken werden in de pauze voortgezet!

Na koffie/thee met een hapje werd de film vertoond van het Schermerelyndt, omvattend de dorpen Graft, de Rijk, Groot-Schermer en Driehuizen.

februari 2007

Blommen in Noord-Holland

door P.C.M. Blom

Voor een zaal vol toehoorders, -er moesten extra stoelen worden bijgezet-, onder wie zeker 5 'Blommen', heeft de spreker zijn onderzoek met thans ruim 12.000 namen in het ProGen-computerbestand verduidelijkt aan de hand van een power-pointpresentatie.

De naam Blom/Bloem (Ned.), Blum/Blüm (Dld.), Blomst (Scand.), Bloom (Eng.) geeft zeker bij het onderzoek aanknopingspunten en tegelijkertijd onoplosbare puzzels! Er waren in 1947 2746 Blommen van wie er 1000 in Amsterdam woonden. De eerste naamgenoot stamt uit 1185 te Utrecht, ene Gerardus Blome, die als getuige in een akte wordt genoemd.

De naam komt zowel voor in joodse, rooms-katholieke als protestantse families. Er zijn 11 familietakken gevonden die uiteindelijk geen onderlinge verwantschap vertonen.

Naast de eigen familietak zijn stamhouders van de familienaam gevonden rond Egmond-Binnen, Noord-Scharwoude, in de Duinstreek, rond Krommenie/Wormer/Akerslout en bij Groet/Callantsoog.

Na de pauze werden nog enkele vragen gesteld over het onderzoek. Dhr. Blom maakte duidelijk dat het jaar 1799 bijna voor een ieder problemen geeft bij het stamboomonderzoek (veel archieven raakten deels verloren). Beklemtoond werd om vooral zelf alles nog eens te controleren, liefst met de akte erbij!

Omdat de spreker geboren is aan de Houtweg te Alkmaar noemde hij nog de verschijning van een studie over de oorspronkelijke en huidige bewoners. Hier zullen wij zeker nog meer over horen. Dhr. Walewijn eindigde de vragen- en informatieronde met een anekdote: als medebewoner van de Houtweg was hij eens een avondje op verjaarsvisite bij de fam. Blom; plotseling gaat 'opa Blom' staan met zijn lege glas opgeheven in de hand en zegt: 80! Iedereen dacht dat hij al zoveel borrels op had, maar hij bedoelde: ik ben 80 jaar en mijn hand beeft nog niet!

Onze voorzitter dankte de spreker met o.a. een bos 'blommen'.

In de vorige twee nummers hebt u de genealogie van een familie Spruit kunnen lezen. Opgemerkt werd dat Geertje, Maarten en Jan, drie kinderen van Cornelis Spruit en Aagje Kramer, van de aardbodem verdwenen leken, hoewel ze in ieder geval volwassen werden. Pieter Schager ontdekte meer over dit drietal.

Op de vraag in deel 2 van de genealogie van de familie Spruit, waar Geertje, Maarten en Jan Spruit gebleven zijn, is weliswaar nog geen antwoord te geven maar de reden van hun verdwijnen is mij nu wel wat duidelijker geworden.

In het weesboek van Bergen (O.R. Bergen 2190) werd al duidelijk dat de jongste zoon Jan Spruit met de justitie in Alkmaar in aanraking gekomen was. Het doorlopen van de criminele zaken in Alkmaar leverde een uitgebreid dossier van Jan Spruit op. Kort samengevat: uit diverse examens (ondervragingen) werd duidelijk dat Jan en naar later bleek z'n zuster Geertje en z'n broer Maarten zich op het dievenpad hadden begeven. Jan verklaarde een zoon te zijn van Cornelis Spruit en Aagje Kramers, beiden overleden in de Bergermeer, bij z'n weten 18 à 19 jaar oud te zijn, geboren te Sijbekarspel. Verder had hij twee broers, nl. Jacob, watermolenaar in de Schermeer en Maarten, werkman in de Waard en een zuster, nl. Geertje, wonend in Alkmaar op de Varkensmarkt (eind Oudegracht aan de Noordzijde bij de Stadstimmerwerf).

Hij woonde bij z'n zuster, was eerst boerenknecht en later tuindersknecht geweest, z'n werkgevers worden ook genoemd. I.v.m. armelijke omstandigheden was hij met behulp van z'n zuster gaan stelen, ook z'n broer Maarten was daar een keer bij betrokken geweest maar die was kortgeleden, in het laatst van de Alkmaarder kermis, naar de Waard verhuisd nadat hij een dag of drie daarvoor in de Schermeer geweest was (bij broer Jacob?). Jan verklaart niet te weten waarom z'n broer Maarten verhuisd is. Dan gaat het verder over al die diefstallen, voornamelijk uit tuinhuisjes aan de rand van de stad. Hij bekent het meeste waarvan hij beschuldigd wordt. Dit alles speelt zich af, de ondervragingen dus, in de maand oktober 1769, de diefstallen in de maanden daarvoor. Jan weet ook de naam van z'n voogden maar is nog te jong om z'n erfdeel te ontvangen. Omdat de justitie z'n leeftijd niet helemaal vertrouwt wordt in Sijbekarspel een verklaring gevraagd. Er zit een uittreksel uit het doopregister van Sijbekarspel in het dossier dat Jan daar op 07-05-1750 gedoopt is.

Zijn leeftijd klopt dus. Uiteindelijk komt de eis en die is ondanks z'n jeugdige leeftijd niet mis: hij wordt veroordeeld om onder de galg met een strop om de hals met roeden te worden gezeseld en gebrandmerkt, 30 (!) jaar tuchthuis om met z'n handen arbeid te verrichten en daarna voor altijd verbanning uit Holland en Westfriesland. De uitspraak op 07-11-1769 was conform de eis, alleen

de 30 jaar werd teruggebracht tot 15 jaar. Ook van Geertje en Maarten Spruit bleek er een dossier te zijn. Daaruit bleek dat Geertje op dinsdag 24-10-1769 toen zij bij geruchte had vernomen dat haar broer Jan in hechtenis genomen was, haar woning op de Varkensmarkt had verlaten, ook Maarten “verdween”. Beiden worden diverse malen , resp. 07-12, 21-12-1769, 04-01 en 18-01-1770 gedagvaard om 's ochtends bij het stadhuis te verschijnen maar laten zich wijselijk niet zien. Uiteindelijk worden ze op 22-02-1770 bij verstek veroordeeld: Geertje wordt eeuwigdurend en Maarten voor twee jaar verbannen uit Holland en Westfriesland. Waar ze naar toe gevlucht zijn en of Jan na het uitdienen van z'n straf zich later weer bij hen gevoegd heeft en of hun broer Jacob ooit nog wat van z'n broers en zuster gehoord heeft? Vraagtekens blijven er genoeg.

Bronnen: Oud Recht Alkmaar 48 doos 3, map 35 + 36: doos 4, map 43

VRAAG ► ◀ ANTWOORD

Deze rubriek staat ten dienste van leden die met hun onderzoek zijn vastgelopen. We publiceren vragen en antwoorden. Deze keer alleen een antwoord.

In nr. 64 werd een oproep geplaatst naar overlijdensgegevens van Jan Hout, geb. Den Helder 1831. Het tr. (1) Lijsbeth Cornelisse Mooij en (2) Grietje Groen. Genealogisch onderzoek is vaak een kwestie van lange adem en samenwerking, zo blijkt uit de reactie van de vraagstelster Hannie Margés uit Middelburg. Onlangs liet ze ons weten uiteindelijk zelf het antwoord gevonden te hebben. Hieronder een verkorte weergave.

Antwoord: Hout

Bij het huwelijk van zijn dochter woonde Jan in 1882 in Beest. In Beesd (Gld) werd hij niet gevonden. Suggesties van lezers om te zoeken in Beets (NH) en Beets (Fr) leverde geen resultaat op. In het Extract uit de Minuten der Burgerlijke Akten bij de Griffie van het Kantongeregte te Geldermalsen vond ik het bewijs dat het toch om Beesd moest gaan. Jan bleek in 1881 uit Leerdam naar Beesd gegaan, maar in 1882 naar Zwolle vertrokken. Inmiddels voor 3^e keer getrouwd. Via Seniorweb het overlijden van Grietje Groen gevonden. Jan verhuisde talloze keren. Hij woonde o.a. in Stompwijk, Rotterdam, Gorinchem, Leerdam, en dus ook in Beesd. In Zwolle was hij onvindbaar. Gelukkig was een zoon in Rotterdam blijven wonen en uit diens huwelijksakte blijkt Jan in Den Haag te wonen waar het Bev. Register uitwees dat hij er op 1-9-1888 de laatste adem uitblies.

Boekbesprekingen

Piet Aaij

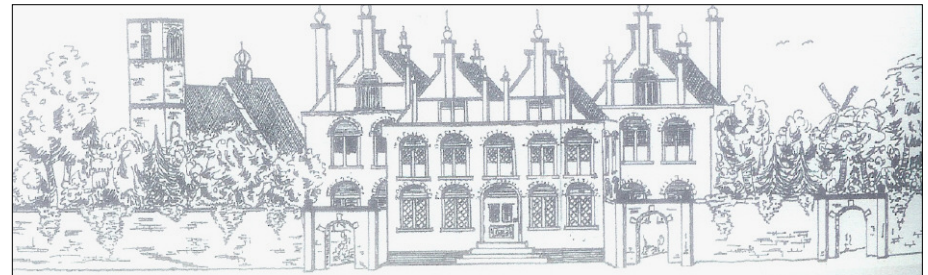
Onderstaande drie (!) uitgaven kunt u vinden in de bibliotheek van onze afdeling.

OUDKARSPEL, meer dan 4 eeuwen water- en veldnamen met de oudste droogmakerijen door de Stichting Coördinatie Onderzoek Oud Geestmerambacht. [bibliotheeknr. 99]

Op zaterdag 25 november j.l. werd tijdens een officiële bijeenkomst in de Allemskerk te Oudkarspel het eerste boek overhandigd aan de burgemeester. Jarenlang archiefonderzoek door de medewerkers van de Stichting C.O.O.G. heeft wederom geresulteerd in een prachtig verzorgd en zeer informatief naslagwerk. In deze serie verschenen reeds:

deel 1 Koedijk (1996), deel 2 Sint Pancras, Zuideinde en Oudorp (2001) en deel 3 Warmenhuizen (2003)

Het hoofddoel van deze studie is de beschrijving en verklaring van de toponiemen (veld- en waternamen) in de banne/gemeente Oudkarspel voor de ruilverkaveling van ca. 1970. Interessant wordt het voor de genealoog als ook de eigenaren van alle percelen land vanaf 1832 (invoering Kadaster) en 1970 (ruilverkaveling) worden genoemd, zo mogelijk aangevuld met persoonsgegevens vanaf ca. 1587!

Reconstructietekening van 'Het Kasteel' van J. IJff

Een keur aan verhalen uit de rijke historie van Oudkarspel geeft een beeld van de leef- en woonomstandigheden in vroeger jaren in dit gebied.

Zo vindt u o.a. de volgende beschrijvingen in deze uitgave:

- idyllisch wonen in de Diepsmeer
- de veehouderij in het Geestmerambacht
- recht van overpad
- de ijsboeier

Ook de vele verklaringen van veldnamen geven extra waarde aan deze uitgave:

Poepland: poepe, waarschijnlijk verbastering van Bube=kerel, vent (Duits). Waren daar soms seizoensarbeiders werkzaam of was er een Duitse eigenaar?

Bo(o)g(e)maker: familienaam als veldnaam. Boogmaker is oorspronkelijk een beroepsaanduiding voor iemand die bogen maakt, vanouds vaak van taai taxushout t.b.v. de vogelarij.

Stinkhoorn: stinken (letterlijk door bijv. moerassgas) of (figuurlijk bijv. door bedrog, in een kwade reuk staan); hoorn betekent boek, boekstuk, punt of uiteinde.

De Boekelermeer 1567-1992, samengesteld door een commissie.

[bibliotheeknr. 480]

Een document dat enerzijds de historie van dit gebied beschrijft (veel akten zijn overgenomen) en anderzijds de bewoners belicht. U treft o.m. aan akten betr. grondovername, verkoop wegen aan particulieren, overzichten van het particuliere grondbezit, ontvangstjournalen van de penningmeester van de polder met privé-afdrachten en foto's van boerderijen en hun bewoners.

De Schelphoek, het levendige historische havenkwartier van Alkmaar

door Annelies Veronica Janssen [bibliotheeknr. 91]

Een schitterend uitgevoerde uitgave, zeer actueel, met veel informatie over het thans gesloopt 5 ha. grote stadsgebied. Waar eens zoutziederij d' Eendragt, Bosman Verffabriek, Ned. Machinefabriek 'Alkmaar' (de IJzerfabriek) stads- en havengezicht bepaalden met de Alkmaar Packet aangemeerd aan de Voormeer moet nu een totaal nieuw bouwplan worden gerealiseerd. Beschrijvingen over de oude bedrijvigheid, veel foto's en enkele persoonlijke overwegingen van (oud-)bewoners maken het geheel zeer lezenswaard.

60-jarig jubileum afdeling Amsterdam e.o.

De afdeling Amsterdam e.o. bestaat in februari 2008 60 jaar en wil dit vieren met o.a. het uitbrengen van een CD. Motto is "Familienaam = Beroepsnaam". Als u drager bent van een dergelijke achternaam of genealogische gegevens hebt met zo'n achternaam vraagt deze afdeling u om een bijdrage. Indien nodig zal met de inzender in overleg getreden worden.

Uw inzendingen, gaarne voor juli 2007 sturen naar:

mevr. M. Vulsmas-Kappers,
e-mail secretaris@amsterdameo.ngv.nl
Sarphatipark 94^{II}, 1073 EB Amsterdam.

Herman de Vos vond in het archief een aanwijzing dat meer dan twee eeuwen geleden in Zeeland melding werd gemaakt van een meisje uit Hollands Noorderkwartier dat blijkbaar aan een eetstoornis leed. De geleerden hebben zich er het hoofd over gebroken.

Bij het doorwerken van de Middelburgsche Courant van 27 mei 1777 stuitte ik op een bericht waarin de ziekte van een 13-jarig meisje uit St. Pancras werd beschreven. Welke ziekte het betrof kan uitsluitend door een medische deskundige worden verklaard.

Persoonlijk werd ik getroffen door de duidelijkheid die de gehanteerde oud-Nederlandse termen *spijsderving* en *spijswalging* uitstralen. In hun fysieke uitwerking riep het bij mij associaties op met de magerzucht en het gebrek aan eetlust, die vandaag de dag bij de ziekte *anorexia nervosa* optreden. Of die associatie kan worden gestaafd, zal deskundig onderzoek vergen.

Interessant is ook dat men constateert, dat de verklaring van de optredende gemoedsaandoeningen, spanningen oproept tussen de medische en de natuurwetenschappelijke wetmatigheden.

Of de gevraagde uitleg nog in die tijd is gegeven is een open vraag, die naast specifieke deskundigheid wellicht ook nader onderzoek vereist.

Blijft tenslotte het bericht in zijn simpele weergave, hetwelk hieronder integraal is gedaan. Misschien is het mogelijk genealogisch een verbinding met de in St. Pancras veel voorkomende naam te maken.

Alkmaar, den 13 Mey. Maakte een 7 jaarige spysderving in *Maria van Dyk*, dikwerf in de Couranten vermeld, de oplettendheid van uitmuntende Geneesheeren gaande, en verledigde zig de Hoogleraar *Hahn* dit van naby waar te neemen, *Noord-Holland* leverd thans een soortgelyk voorbeeld.

Zeker *Guurtje Dirks Booy*, thans byna 14 jaaren oud, woonende in *St. Pancras*, (een Dorp naby deze stad) schrikte den 26 april 1774, voor 't eerst, en den 26 October 1775, voor de tweede reis, zeer zwaar, dat haar aan menige soorten van flauwtens, stuipagtige bewegingen, vreeselyke verwringingen, beevingen en geschreeuw deed zukkelen, verminderende de eelust trapsgewys, tot dezelve op den 26 October 1776, in een volstreckte spyswalging veranderde.

Om hier van grondig overtuigd te zyn, heeft zy 14 dagen geweest ten huize en onder 't opzigt van den Heer *C. Hoefman Janszoon*, Med. Doct., Lector in de Ontleed-, Heel- en Vroetkunde. Zyn Ed. heeft het bovenstaande in haar gedeeltelyk, bewaarheid gevonden, hebbende, geduurende dien tyd, niets, dan 3 à 4 Oncen Regenwater, met de top des vingers op de tong gebragt, gebruikt, en

in 't geheel geen ontlastingen gehad. Dat nu gemoeds aandoeningen verwonderlyke veranderingen, in de wetten van vereeniging, tusschen ziel en lighaam kunnen te weeg brengen, is een bekende waarheid van alle oefenende Geneesheeren; dan 't is aan de andere zyde van vaste Natuurwet, 't leeven, zonder voedsel, niet kan bestaan. Spys, nog drank, door de mond, nog voedende clysteeren en baden, gebruikt wordende, blyfd de Geneeskunde geen andere middelweg open, dan de voeding der lugt, door de huid en ademhaaling. In hoe ver nu die hoeveelheid van voedende stoffen in de dampkring tegenwoordig is, en tot welk een trap dezelve, door de huid en ademhaaling tot in 't bloed gebracht zynde, bekwaam zyn ter voeding, en in welke evenredigheid de opslurping der voedende stoffen in 't dun gedarmte bestaat, tot die door de geheele oppervlakte van 't lighaam en der long, geefd aan uitmuntende vernuften in Natuur- en Scheikunde, en aan weldenkende Geneesheeren stof tot overweeging, en ter uitlegging in dit geval. “

Drinken in Bergen

Redactie

De eet- en drinkstoornis van Guurtje Booy uit Sint Pancras was uitzonderlijk. Gelukkig waren er maar weinig mensen met zo'n aandoening. In Bergen hielden de mensen wel van een drankje. Maar wat dronken onze voorouders dan eigenlijk? Onderstaande aantekening van Gert Mooij geeft een indruk van wat ze consumeerden.

ORA Bergen

Den 6^e julij 1740 compareerde voor ons ondergeteekende Schout en Schepen der vrije Heerlijkheid Bergen in Kennemerlant onder gespannen Vierschaar Hendrik Engels Bakker alhier woonachtig en heeft onder Eede solemneel verklaart dat gedurende het seizoen van primo^o october 1738 tot den laatsten September 1739 Incluijs (zijns wetens) door heur of zijn famielie hetzij alleen ofte met anderen in zijn Huijsen, Thuijnen, kamers ofte andere plaatsen niet en is gedronken **koffie, thee, chocolade, sorbeth^o, bornwater, limoenade**, of eenige andere diergelijke dranken, die niet met weij of melk, hetzij door infusie van zelve of andere speciën werden toegemaakt en genen anderen impost subject zijn zeggende zoo waarlijk mogte hem god almagtig helpen.

Actum ten dage ende jare voorsch. ten oirconde geteekent

Gerrit Sunaïj?, Jan Goold, Pieter Klaesz

Een kunstzinnige loot aan een molenmakersstamboom

Ank Poland

Ank Poland beperkt zich niet tot familieonderzoek in de archieven. Tijdens haar speurtocht naar de molenmakersfamilie Poland ontdekte ze ene Klaas die kunstschilder werd en ze vroeg zich af of er nog sporen van zijn kunstwerken te vinden waren.

Een van de vele leuke kanten van genealogisch onderzoek is dat de ontdekkingen die je doet je een kant op kunnen sturen die je anders nooit zou zijn opgegaan. Neem nu bijvoorbeeld: Nicolaas Poland

Nicolaas werd als oudste zoon van Dirk Poland en Antje Klaver geboren in Rustenburg. Dit heuglijke feit vond plaats op 28-7-1862 in strijkmolen L aan de Noordschermerdijk.. Zijn vader was de grondlegger van molenmakersbedrijf Poland. Maar Klaas had dat molenmakersvak blijkbaar niet in de genen meegekregen. Als kind al wilde hij liever tekenen dan timmeren.

Op 16-3-1885, 22 jaar oud, vertrok Klaas naar Utrecht waar hij kunstschilder werd. Hij maakte vanuit zijn rooms-katholieke achtergrond vooral kerkelijke kunst.

Mijn vraag was; 'Zouden er nog sporen zijn te vinden van zijn kunstwerken?'

Via familie had ik informatie gekregen over enkele kerken waar mogelijk nog kunst van Klaas aanwezig zou zijn. Het betrof de kerk van Mijdrecht, de Johannes de Doper, en de kerk van Vinkeveen, de Heilige Hartkerk.

Afgelopen zomervakantie was het zover. Ik wilde nu wel eens zekerheid of er producten van Klaas Poland bewaard waren gebleven en deze dan natuurlijk eens van dichtbij bekijken. Wij maakten een fietsplan vanuit Leiden, mijn woonplaats, richting 't Gooi en planden dat we langs Mijdrecht en Vinkeveen zouden fietsen.

Twee dagen daarvoor belde ik naar de pastorie van beide kerken.

In Mijdrecht moest men de gegevens eerst even nazoeken, maar ik werd teruggebeld met de bevestiging dat de kruiswegstatie was geschilderd door ene Nicolaas Poland. De kerk bleek dagelijks open te zijn, dus hoefden we geen afspraak te maken om deze te kunnen bezichtigen.

De kerk van Vinkeveen was niet dagelijks open, maar mijn vraag werd meteen enthousiast bevestigd. Er bleek naast een kruiswegstatie uit 1914 ook nog een muurschildering van Nicolaas Poland te zijn uit 1918. En ja, we waren van harte welkom aan het eind van de ochtend.

Nieuwsgierig gingen we twee dagen later op pad. We troffen werkelijk fantastisch weer.

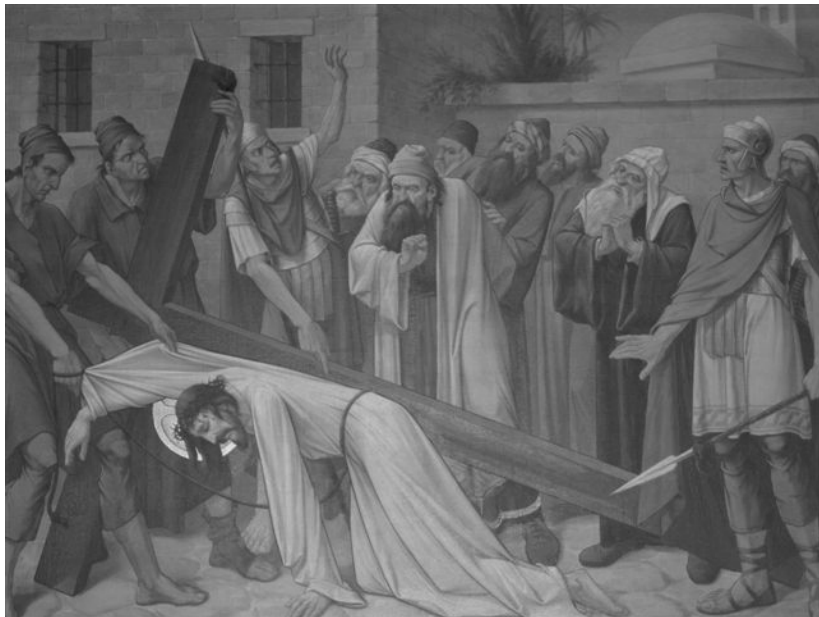
In de kerk van Mijdrecht was ik al snel onder de indruk. Mijn eerste confrontatie met werk uit zijn hand! De persoon gaat opeens voor je leven. Wat een ta-

lent... En hier werkte hij dan z'n 100 jaar geleden..... Hoe lang zou hij hiermee bezig zijn geweest? Onder welke omstandigheden? Wat fijn dat dit be waard is gebleven! En dat men dit mij heeft verteld.

Hier kon ik uitgebreid mijn nieuwe digitale camera uitproberen.

Iets verderop lag Vinkeveen met de Heilige Hartkerk die ook wel 'de kathedraal van de Ronde Venen' wordt genoemd.

Pastoor Vermooij verwachtte ons en leidde ons enthousiast rond in zijn kerk. Trots vertelde hij over de nog onlangs uitgevoerde restauratie van de kruisweg. Ik kreeg een boekje in mijn handen gedrukt met daarin de geschiedenis en de beschrijving van een rondgang door de kerk. N. Poland werd daarin niet alleen met name genoemd, maar ik vond daarin ook een uitgebreide beschrijving van de kruisweg en de wandschildering. Pastoor Vermooij is trots op zijn kerk en het was heerlijk om met deze man voor de schilderwerken van Nicolaas te staan en zijn uitleg daarover te horen en er samen dieper op in te gaan. Ik denk er nog met veel plezier aan terug.

Wandschildering van Nicolaas Poland in de kerk van Mijdrecht, de Johannes de Doper.
Foto van de auteur.

Genealogisch fragment:

(de uitgebreide genealogie is verschenen in Westfrieze Families)

- I **Nicolaas (Klaas) Poland**, schilder van kerkelijke kunst, geb. Rustenburg 28-07-1862, overl. Utrecht 30-04-1949, zn. van *Dirk* Poland en *Antje Klaver*.
- Tr. (1) Utrecht 25-11-1891 *Anna Maria Theresia Maarschalkerweerd*, geb. Utrecht 09-04-1868, overl. ald. 30-05-1913, dr. van *Johannes* Maarschalkerweerd en *Dorothea Ingeluijf*.
- Tr. (2) Utrecht 10-05-1916 *Hendrica Maria Koenen*, geb. Utrecht 03-08-1878, overl. ald. 21-07-1932, dr. van *Bartholomeus* Koenen en *Maria Tibou*.
- Uit het eerste huwelijk, allen geboren te Utrecht:
- Anna Engelina Maria (Ans)*, geb. 10-10-1892, overl. Bussum 20-04-1971.
Tr. (1) Nieuwer Amstel 03-07-1918 *Adrianus (Ad) Raven*, journalist, geb. Blokker 18-01-1890, overl. Breda 23-03-1939, zn. van *Cornelis* Raven en *Eva Maria Breed*.
Tr. (2) Breda 02-07-1942 *Johannes (Joop) van Zijl*, geb. Wilnis 31-07-1890, overl. Bussum 30-11-1954.
Tr. (3) ald. 16-04-1958 *Theodorus Johannes (Theo) Lommers*, geb. Drunen 03-11-1889, overl. Udenhout 04-01-1971.
 - Theodorus Nicolaas Joseph (Theodoor)*, vertegenwoordiger in papierwaren bij Firma Lutkie en Smits te Amsterdam, geb. 26-07-1894, overl. Amsterdam 10-02-1952.
Tr. ald. 04-04-1929 *Maria (Miep) de Meij*, geb. Rotterdam 22-02-1899, overl. Amsterdam 29-04-1994, dr. van *Willem* de Meij en *Maria de Bruijn*.
 - Johannes Nicolaas Joseph (Jan)*, geb. 09-08-1895, overl. ald. 25-07-1905. *Zijn ouders hebben veel verdriet gehad van zijn overlijden.*
 - Cornelis Theodorus Joseph (Cor)*, zakenman in autobanden, geb. 15-04-1897, overl. Hilversum 04-02-1961.
Tr. Baarn 06-09-1927 *Niesje Vosman*, geb. Schoterland (Fr) 29-01-1890, overl. Hilversum 20-10-1962, dr. van *Hermanus* Vosman en *Eisina Palsma*.
 - Joseph Anthonius Nicolaas*, eigenaar tapijtfabriek in Götenborg Zweden, geb. 06-08-1898, overl. Zwitserland 31-07-1976.
Tr. Amsterdam 16-05-1923, sch. Utrecht 07-02-1951 *Wilbelmina (Wil) Dorresteijn*, geb. Bunnik 29-08-1898, overl. Amsterdam 13-07-1976, dr. van *Steven* Dorresteijn en *Berendina Palmer*.
 - l.d.* geb. 21-09-1900.

7. *Joanna Anna Maria* (Jo), secretaresse, geb. 13-01-1902, overl. Bredevoort 19-01-1996.
8. *Maria Theresia Anna* (Rie), geb. Utrecht 27-02-1903, overl. Breda 02-08-1999.
Tr. Utrecht 07-09-1938 *Johannes Anthonius Josephus* (Jo) **Verhoeven**, technisch ambtenaar Openbare Werken, geb. Breda 25-07-1901, overl. ald. 21-09-1966, zn. van *Arnoldus* Verhoeven en *Francisca Nooren*.
9. *Engelina Anthonia Maria* (Pien), geb. 10-05-1905, overl. ald. 01-11-1985.
Tr. De Bilt 02-12-1946 *Anton Jacobus Joseph Maria* (Ton) **Ponten**, muziekleraar, geb. Utrecht 30-03-1908, overl. ald. 23-03-1980, zn. van *Anton* Ponten en *Alida Rietvelt*.
10. *Theresia Dorothea Maria* (Trees), pianolerares, geb. 13-08-1906, overl. Paarl (Zuid-Afrika) 24-12-1998.

Tekst in het boekje van de Heilige Hartkerk te Vinkeveen.

“Tegen de westwand van de zuiderzijbeuk bevindt zich een ‘calvarieberg’ en een monumentale schildering. Deze ontstonden niet gelijktijdig. De calvarieberg met het houten crucifix dateert uit 1883. De wandschildering werd pas in 1918 toegevoegd door N. Poland, naar een ontwerp van Otto Mengelberg. De schildering, uitgevoerd in olieverf, valt in drie delen uiteen. De onderste zone vertoont een stenen muur, die door een drietal bogen wordt doorbroken. Achter deze bogen bevindt zich het vagevuur, met daarin een aantal mensen. Links trekken engelen mensen uit het vagevuur omhoog en leiden hen naar de bovenste zone: de hemel. In de middelste zone draagt een priester een requiemmissie op. Hij wordt daarbij geassisteerd door twee engelen. Voorgesteld is het moment van de consecratie. Rechts zitten in de kerkbanken enkele droevig gestemde gelovigen. Voor hen knielt de H. Bernardus van Chairveaux. In de bovenste zone wordt de hemel uitgebeeld; in het midden staat Christus met een mandorla, omgeven door de engelen, die de passiewerktuigen dragen. Boven Christus bevinden zich de Vader en de H. Geest. Christus wordt geflankeerd door Maria en Jozef, die respectievelijk links en rechts van Christus knielen. Jozef draagt een bord waarop een schip is afgebeeld. (Jozef is immers de patroon van de Kerk en wordt voorgesteld als een schip). Tussen de onderste en de middelste zone is de tekst aangebracht: Een heilige en heilzamen gedachte is het, voor de overledenen bidden. Rondom de bovenste zone staat: Wanneer de priester messe leest, vereert hij God, verblijdt de engelen en verschaft rust aan de afgestorvenen. De eerste tekst werd genomen uit het oudtestamentische boek Maccabeeën II, de tweede uit de navolging van Christus van Thomas van Kempen.”

Weer een greep uit de parentelen/kwartierstaten/stamreeksen uit de verenigingsbladen die we in het afgelopen kwartaal ontvingen. Deze periodieken kunt u vinden in de bibliotheek van onze afdeling.

Nel Thijssen-Schouten (Sevenum) – Tony van den Heuvel (Waalre)	
Mr. François Peerbooms (Weert)	<i>Kempen- en Peelland jrg. 14 nr. 4</i>
Johannes Wilhelmus Wiendels	<i>Kwartier van Nijmegen jrg. 15 nr. 4</i>
Jasper Brouhuijs	<i>NGV Mededelingenblad jrg. 15 nr. 4</i>
Herman Bingen -- Joseph Berge(r)	<i>Genepub II jrg. 9 nr. 4</i>
Veronique Blok	<i>Zaanstreek-Waterland 66 en 67</i>
Cornelis Kakes -- Cornelis Symonsz. van 't Hof	<i>idem 67 2006</i>
Jan de Vries (Hoorn)	<i>Koggenland 2006 nr. 3</i>
Engbert ten Tije (vervolg)	<i>Twents Genealogisch jrg. 22 nr. 4</i>
Roelof Jansen (Eising)	<i>Threant jrg. 17 nr. 4</i>
Willem Frederik van der Zwan	<i>Genealogie Flevoland jrg. 22 nr. 3</i>
Janny Rietveld	<i>Gepermeteerd jrg. 6 nr. 31</i>
Hendricx Paulus Didde(n)	<i>idem nr. 32</i>
Adrianus Leonardus Gijsbrechts	<i>West-Nrd. Brabant 2006 nr. 4</i>
Geertje Kos – Gerritje Vos	<i>Oude Sporen Gooiland jrg. 17 nr. 3/4</i>
Roelof Dirksz Ba(a)uw	<i>Aqua Vitae afd. Betuwe jrg. 10 nr. 1</i>
Jan van Dielen	<i>Achterhoek en de Liemers jrg. 14 nr. 4</i>

In GensData jrg. 23 nr. 3 wordt meegedeeld dan vanaf augustus 2006 **Gens Data Pro** ® versie 2.4 beschikbaar is gekomen.

Oud-Alkmaar jrg. 30 nr. 3

De gebrandschilderde medaillons in het Stadhuis van Alkmaar. In een belangwekkend artikel wordt de geschiedenis verteld van de vele gebrandschilderde raampjes met wapens van leden van het stadsbestuur, landsheren e.a.

Links: Medaillon van stadstimmerman **Van der Mey**

Als vervolg op de publicatie van de Castricumse familie Schotvanger in aflevering 65 van het afdelingsblad Hollands Noorderkwartier verschijnt deze keer de Castricumse familie Van Bruijnswaard. Deze familie komt tegenwoordig niet meer in Castricum voor, maar heeft de tweede helft van de 18e eeuw en de eerste helft van de 19e eeuw in Bakkum en Castricum een rol van betekenis gespeeld.

Inleiding

Omstreeks 1770 komt Jan van Bruijnswaard kort na zijn huwelijk met Geertje van Velzen in Castricum wonen. Jan was geboren en getogen in Warmond, zijn vader Jelger van Bruijnswaard, kwam van Leeuwarden. Waarom Jan van Bruijnswaard naar Castricum is gekomen, is niet duidelijk. Mogelijk was er een baan als duinmeier beschikbaar gekomen bij een van de adellijke families die hier eigenaar waren van het duinterrein. Een duinmeier, later vooral jacht-opziener genoemd, beheerde het duinterrein namens de eigenaar, hij behartigde de wildstand en waakte voor stroperij.

Jan wist een goed bestaan op te bouwen. We zien hem in de periode tussen 1780 en 1810 een huis en meerdere stukken land in Bakkum te kopen. In 1802 overlijdt Joan Geelvinck, ambachtsheer van Bakkum en Castricum. Hiermee sterft het roemrijke geslacht Geelvinck uit en worden onder andere diens bezittingen in Castricum verkocht, waaronder een duinboerderij genaamd Zee-duin. Koper van deze boerderij met ruim 6 hectare duinterrein is Jan van Bruijnswaard. Jan heeft als duinmeier en pachter vele jaren gewoond op duinboerderij Zeeveld in Bakkum.

Al vanaf 1784 maakt Jan van Bruijnswaard als schepen deel uit van het gemeentebestuur van Bakkum. Bakkum was een zelfstandige gemeente, die in 1812 bij Castricum is gevoegd. Het gemeentebestuur van Bakkum bestond uit een schout en vijf schepenen.

Na de inlijving van het Koninkrijk Holland bij Frankrijk in 1810 werd de Franse wetgeving hier van kracht, zo werd ook het bestuur van de gemeente anders ingericht. In plaats van schout en schepenen werd in 1811 in elke gemeente een burgemeester, een adjunct-burgemeester en raadsleden aangesteld. Jan van Bruijnswaard werd tot burgemeester van Bakkum benoemd, een post die hij om allerlei redenen beslist niet ambieerde. Hij richt een smekend verzoek aan het voorlopige provinciaal bestuur om van deze post te worden ontheven. Zijn brief van 16 juli 1811 aan de onder-prefect van het arrondissement Hoorn in het Departement van de Zuiderzee luidt als volgt:

Mijn Heer de Onderprefekt

Nooit vervoegde zich voorzeker iemand met meer regt tot U wel Ed.Gestr. om van den Post, welken hij bekleede, ontslagen te worden, dan ik; althans wanneer een zeventigjarige ouderdom, vergezeld van die gebreken welke daar aan zeer dikwijls eigen zijn en bijzonder het gemis van eene der voornaamste zintuigen het gehoor, voor voldoende redenen tot ontslag mogen gerekend worden.

Daarbij en dit blijde ik welmeenend, beken ik gaarn dat ik geene der vereischten bezit, welke tot dien Post worden gevorderd en evenwel zoo hoog nodig zijn. Mijne Jaren eischen zoveel mogelijk rust en ik gevoel geenen schijn van eierzucht tot een Ambt, waar toe jeugdige krachten, kunde, en bekwaamheid boven alles onontbeerlijk zijn. Van mijne jeugd af was mijn beroep de Duinmaaijerij, zeer verre verwijderd van de politieke loopbaan waarin men mij nu geplaatst heeft, terwijl mijne krachten afneemen, mijne vermogens afgesleeten zijn en mijn lichaam ten grave neigt.

Behoef ik mijn Heer de OnderPrefekt hier wel iets meer bij te voegen? Ja eene zaak moet ik nog aanvoeren onder zoo veelen welke ik zoude kunnen bijbrengen en deze is dat ik de Fransche Taal niet versta en dus de wetten niet leezen, veel min verstaan kan, waardoor ik niets dan onheil stigten zoude voor de Ingezeten, welker geluk ik zouden moeten bevorderen. Dit alles vertrouw ik zal genoeg zijn om UwEd.Gestr. te verzoeken, ja te smeeken om mijn ontslag te helpen bewerken.

Zoo dit niet gebeurde moet ik om mijnen korten leeftijd met een vrij geweeten te eindigen, ronduit verklaren dat ik mij onverantwoordelijke houde voor de gevolgen, welke ten nadele der Burgerij uit mijn onwillig verkeerd gedrag en handelwijze noodwendig moeten en zullen ontstaan en waarvan ik de straffen mij zoude op den hals halen.

Ik vertrouw dat mijn verzoek, welke dat is van eenen afgeleefden grijsaart, niet zonder gewenscht uitwerking blijven zal en in die verwachting heb ik de eer met verschuldigde hoogachting te zijn.

Mijn Heer de Onder Prefekt

UwEd.Gestr. onderdan. en gehoorzamen Dienaar

J. v. Bruijnswaard

Op 18 okt. 1811 overlijdt Jan van Bruijnswaard zonder dat zijn verzoek is ingewilligd. In 1812 wordt Bakkum bij de gemeente Castricum gevoegd.

I **Jelger van Bruijnswaard**, zoon van Steven van Bruijnswaard, ruiter bij de compagnie Friese Garde, later hovenier op 't Vliet in Leeuwarden, en van Jetske Jelgers. Jelger is geboren in Leeuwarden, ged. 3-2-1706, is in 1733 chirurgijn in Zandvoort, woonde vanaf juni 1738 in Warmond, aldaar overl. 10-4-1744, tr. Zandvoort 10-5-1733 met **Aaltje** Tijssse **Koning**, ged. Zandvoort 10-4-1712, hertrouwde (Warmond 1-1-1747) met **Cornelis van Staveren**, dr. van **Matthijs** Huge Koning en **Anna** Samuels **Jolij**.

Kinderen uit dit huwelijk:

- 1 **Matthijs** ged. Zandvoort 27-3-1734, zeer jong overl.
- 2 **Anna** ged. Zandvoort 2-10-1735, tr. (1) Warmond 22-1-1758 met **Jan van Bruijnswaard**, geb in Leiden, woonde in Haarlem (1758), overl. Warmond, begr. 5-11-1762, eerder gehuwd met **Hijndrijna de Wolf**; tr. (2) Warmond 5-7-1767 met **Roelof van Zijl**, geb. Rijn-saterwoude, ged. 10-1-1736, zn. van **Jan** Maartensz van **Zijl** en **Leentje** Pieters **Stapper**.
- 3 **Matthijs** ged. Zandvoort 13-10-1737, woonde in Warmond, aldaar begr. 3-9-1781, tr. Warmond 9-9-1764 met **Antje** Willems **Nierop**, ged. Warmond 23-9-1742, overl. Warmond, begr. 26-5-1810, dr. van **Willem** Nierop en **Magtelt** **Pannekoek**.
- 4 **Cornelis** ged. Warmond 17-1-1740, woonde in Warmond, aldaar begr. 20-3-1801, tr. (1) Warmond 17-4-1768 met **Fijje van der Hulst**, geb. Noordwijk, ged. 5-1-1741, overl. Warmond, begr. 19-4-1791, dr. van **Teunis** Jacobs van der Hulst en **Leuntje** Aris **Breedstraten**; tr. (2) Warmond 29-4-1792 met **Jannetje van Klaveren**, geb. Sassenheim, ged. 15-1-1741, woonde in Rijsburg (1792), eerder gehuwd met **Jan** Gerritsz **van der Meij**, dr. van **Aart** Gerritsz **van Klaveren** en **Neeltje** Ariens **van 't Wout**.
- 5 **Jan** geb. Warmond 13-3-1742, volgt II
- 6 **Jelger** ged. Warmond 31-5-1744, overl. Warmond, begr. 6-9-1762.

II **Jan van Bruijnswaard**, geb. Warmond 13-3-1742, duinmeier, was vanaf 1784 schepen in het gemeentebestuur van Bakkum, woonde in Zandvoort, vanaf ca. 1769 in Castricum, vanaf ca. 1781 in Bakkum, overl. Bakkum 18-10-1811, tr. Zandvoort 23-10-1768 met **Geertje van Velzen**,

ged. Zandvoort 9-12-1742, overl. Bakkum 22-10-1811, dr. van **Klaas** van Velzen en **Elisabeth van der Rassel**.

Jan van Bruijnswaard kocht in 1781 te Castricum een boerenwoning met erf en landerijen ter grootte van ruim 3 hectare, gelegen op de nu zogenoeten Ruitersweg.

In 1809 kocht Jan van Bruijnswaard boerderij Zeeveld, gelegen in het duingebied van Bakkum met landerijen ter grootte van ruim 6 hectare; naar we mogen aannemen was hij hier al vanaf 1781 als pachter woonachtig. Kort na zijn overlijden werd op verzoek van zijn zoons Jelgert en Klaas en van zijn schoonzoon Cornelis Bakker, alle drie duinmeier beroep (en de enigen met dat beroep in Bakkum en Castricum), in het openbaar verkocht het vee, hooi, boerengereedschappen en meubelen voor het huis nr. 16, toebehoord hebbende aan Jan van Bruijnswaard en Geertje van Velzen, echtelieden en gewoond hebbende en overleden te Bakkum. De erfgenamen verkochten boerderij Zeeveld met het land in 1813; in de verkoopakte omschreven als een duinmeijershuis, duijn en vijf omliggende krotten.

Kinderen geboren in Castricum:

- 1 **Jelgert** geb. 27-2-1770, volgt IIIa
- 2 **Aaltje** ged. Limmen 8-4-1770, woonde in boerderij 'Zeeduin' op de hoek Zeeweg - Van Oldenbarneveldtweg te Castricum, aldaar overl. 15-4-1827, tr. Bakkum 3-7-1796 met **Cornelis** Theunisz **Bakker**, ged. Egmond aan den Hoef 13-11-1768, schelpenvisser, landbouwer, duinmeier, opziener der jacht en daggelder, overl. Kerkbuurt te Castricum 17-9-1851, hertr. (Castricum 3-5-1828) met **Sijtje de Graaf**, zn. van **Theunis** Bakker en **Coba** **Nieuwenhuizen**.
ged. 15-3-1772, jong overleden.
- 3 **Lijsbeth** geb. 18-6-1774 (ged. 19-6-1774), jong overleden.
- 4 **Klaasje** geb. 3-8-1775, jong overleden.
- 5 **Klaas** geb. 6-9-1779, volgt IIIb
- 6 **Klaas** geb. 19-6-1781, overl. Castricum 20-10-1781.
- 7 **Geertje**

De handtekening van Jan van Bruijnswaard was niet altijd gelijk.

De bovenste is van 1786, de onderste van 1793.

IIIa **Jelgert van Bruijnswaard**, geb. Bakkum 27-2-1770, duinmeijer, schelpenvisser (1824), woonde vanaf 1798 in Castricum, daarna op boerderij Zeeveld, overl. Castricum 22-10-1826, tr. Egmond-Binnen 3-5-1795 met **Geertje de Wolf**, geb. Egmond-Binnen, ged.11-2-1776, in 1798 met attestatie van Akersloot, overl. Castricum 14-10-1826, dr. van **Pieter de Wolf** en **Maartje Pieters Mooij**.

Kinderen, tenzij anders gemeld, geboren te Castricum:

- 1 **Geertje** geb. Akersloot 8-1-1796, aldaar overl. 30-4-1796.
- 2 **Pieter** geb. Akersloot 15-5-1797, volgt IVa
- 3 **Jan** geb. 9-11-1798, volgt IVb
- 4 **Maartje** geb. 23-1-1801, woonde in het duingebied te Bakkum, later in de Kerkbuurt, overl. Castricum 2-3-1863, tr. Castricum 20-11-1825 met **Jan Tromp**, geb. Castricum 2-11-1791, arbeider, boer, schelpenvisser, overl. Kerkbuurt 4-3-1876, zn. van **Jan Tromp** en **Trijntje Mente**.
- 5 **Cornelis** geb. 2-12-1803, overl. Bakkum 29-3-1805.
- 6 **Cornelis** geb. 8-1-1806, militair, ongehuwd overl. Castricum 1-4-1827.
- 7 **Willem** geb. 12-4-1808, volgt IVc
- 8 **Geertje** geb. 28-10-1810, met att. naar Assendelft mei 1830, overl. Spaarndam 30-1-1845, tr. Spaarndam 29-6-1834 met **Eve-rardus Mansvelder**, geb. Spaarndam 11-1-1809, winkelier, overl. Spaarndam 12-7-1849, eerder gehuwd met **Catharina Boeree**, hertrouwde (Spaarndam 6-4-1845) met **Grietje van der Linde**, zn. van **Adolf Mansvelder** en **Aagje van der Laan**.
- 9 **Matthijs (Thijs)** geb. 13-4-1813, boerenknecht, ongehuwd overl. Castricum 12-11-1834.
- 10 **Elisabeth (Lijpje)** geb. 3-3-1816, woonde aan de Westerszij in Limmen, aldaar overl. 30-11-1857, tr. Limmen 25-4-1841 met **Klaas Kooij**, geb. Limmen 1-3-1817, landbouwer, veehouder, aldaar overl. 29-3-1877, hertrouwt (Castricum 22-8-1858) met **Jacoba (Codijntje) Asjes**, zn. van **Cornelis Kooij** en **Aafje Pot**.
- 11 **Maartje** geb. 7-5-1820, overl. Castricum 7-5-1820.
- 12 **Maartje** geb. 25-12-1822, overl. Assendelft 10-6-1830.

IIIb **Klaas van Bruijnswaard**, geb. Bakkum 6-9-1779, duinmeijer, landbouwer, schelpenvisser, bouwman, woonde in het huis geërfd van zijn ouders en genaamd 'de halve Appel' aan de Ruitersweg, later op een boerderij in het duingebied (het latere theehuis op het terrein van ziekenhuis Duin en Bosch, gaat in 1856 naar de pas drooggelegde Haarlemmermeer, aldaar overl. 19-5-1856, tr. Bakkum 21-7-1799 met **Maartje Koene**, geb. Egmond-Binnen, ged. Egmond aan Zee 27-11-1774, overl. Castricum 5-2-1846, dr. van **Jacob Klaasz Koene** en **Trijntje Ijffen Stam**.

Kinderen allen geboren te Castricum:

- 1 **Geertje** geb 30-10-1799, overl. Bakkum 28-12-1799.
- 2 **Jacob** geb. 29-10-1801, overl. Castricum 25-9-1811.
- 3 **Geertje** geb. 20-6-1806, overl. Castricum 20-6-1806.
- 4 **Geertje** geb. 16-9-1809, woonde op de hoek Vinkebaan - Bak-kummerstraat, overl. Castricum 22-2-1838, tr. Castricum 6-6-1827 met **Cornelis van den Berg**, geb. Egmond-Binnen, ged. Heiloo 25-1-1801, schelpenvisser, landman, overl. Castricum 15-1-1881, hertrouwt (Limmen 31-1-1841) met **Almoed R. Eckhart**, zn. van **Dirk Sijmons van den Berg** en **Klaasje Cornelis Brouwer**.
- 5 **Trijntje** geb. 17-10-1812, woonde in Bakkum, aldaar overl. 10-10-1857, tr. Castricum 28-4-1833 met **Dirk Bruijn**, geb. Castricum 21-8-1805, landbouwer, boer, overl. Castricum 18-3-1887, hertrouwt Castricum (10-6-1860) met **Gruurtje Dekker**, zn. van **Pieter Bruijn** en **Trijntje Pieters Leijen**.
- 6 **Jan** geb. 25-1-1816, volgt IVd

IVa **Pieter van Bruijnswaard**, geb. Akersloot 15-5-1797, boerenwerkman, landbouwer, arbeider, schelpenvisser, veehouder, woonde vanaf januari 1831 in Uitgeest, vanaf 1833 in Jisp, aldaar overl. 13-5-1833, tr. Uitgeest 7-10-1821 met **Pieter Pieters Besse**, geb. Uitgeest 17-3-1799, veehoudster, overl. Uitgeest 31-8-1846, hertrouwde (Jisp 22-1-1837) met **Jan Mijzen** (zie ook IVb), dr. van **Pieter Besse** en **Trijntje Tames Speelman**. Kinderen, tenzij anders gemeld, geboren in Uitgeest:

- 1 **Trijntje** geb. 9-3-1822, woonde aan de Hogeweg in Uitgeest, aldaar overl. 12-1-1898, tr. Uitgeest 16-2-1840 met **Hendrik Muller**, geb. Uitgeest 16-2-1818, werkman, tuinman, overl. Uitgeest 25-7-1888, zn. van **Johan C. Muller** en **Grietje van Petten**.

- 2 *Geertje* geb. 17-6-1823, woonde aan de Hoorne in Uitgeest, vanaf 1885 in Limmen, vanaf 1897 in Graft, aldaar overl. 22-8-1899, tr. Uitgeest 14-7-1844 met *Aart van Lith*, geb. Uitgeest 25-11-1817, timmerman en molenmaker, overl. Uitgeest 21-5-1883, zn. van *Willem* van Lith en *Sijgje (Seigje) Slingerland*.
- 3 *Jelgert* geb. 29-11-1824, overl. Uitgeest 14-8-1829.
- 4 *Aagje* geb. 11-2-1826, overl. Jisp 2-4-1836.
- 5 *Maartje* geb. Castricum 14-3-1828, ongehuwd overl. Uitgeest 12-7-1848.
- IVb *Jan van Bruijnswaard*, geb. Castricum 9-11-1798, duinmeiersknecht, schelpenvisser, boerenknecht, bouwman, veehouder en veenwerker, woonde achtereenvolgens in Castricum, Uitgeest, Bakkum, vanaf 1828 in Assendelft en vanaf 1838 op de Achterweg in Beverwijk, aldaar overl. 15-8-1853, tr. Castricum 9-6-1822 met *Bregtje Biere*, geb. Limmen 30-12-1798, overl. Uitgeest 29-3-1859, dr. van *Aris* Biere(n) en *Maartje Brasser*.
Kinderen uit dit huwelijk:
- 1 *Maartje* geb. Castricum 2-12-1822, boerin, woonde aan de Westergeest in Uitgeest, vanaf 1867 in Velsen, vanaf 1868 in Beverwijk, vanaf 1877 in Sloten, tr. (1) Uitgeest 27-6-1847 met *Jan Mijzen*, ged. Jisp 19-9-1807, landman, landbouwer en veehouder, overl. Uitgeest 6-11-1859, eerder gehuwd met *Pieterje Besse* (zie IVa), zn. van *Simon* Mijzen en *Stijntje* Klaasdr. **Groot**; tr. (2) Uitgeest 6-5-1866 met *Arie van Lienen*, geb. Limmen 27-6-1841, arbeider, zn. van *Jan* van Lienen en *Marijtje de Bie*.
- 2 *Jelgert* geb. Uitgeest 14-1-1824, dagloner, arbeider, woonde in Beverwijk, aldaar overl. 5-3-1858, tr. Beverwijk 20-6-1852 met *Rouselli (Rosalina) Priester*, geb. Velsen 5-8-1817, overl. Beverwijk 19-5-1861, eerder gehuwd (Wijk aan Zee en Duin 20-2-1842) met *Jan L. van Egmond*, dr. van *Hendrik* Priester en *Rouselli Martielli*.
- 3 *Aris* geb. Castricum 6-1-1827, overl. Assendelft 30-12-1829.
- 4 *Geertje* geb. Assendelft 28-8-1828, woonde in de Schevelstraat in Uitgeest, aldaar overl. 29-4-1900, tr. (1) Uitgeest 27-4-1856 met *Jan Wittebrood*, geb. Hobrede (gem. Oosthuizen) 7-2-1818, dagloner, arbeider, overl. Uitgeest 13-1-1867, zn. van *Matthijs* Wittebrood en *Neeltje* Jacobs **Vreugd**; tr. (2) Uitgeest 22-9-1872 met *Jan Sint*, geb. Uitgeest 9-1-1815, visser (1847, 72), overl. Uitgeest 1-12-1875, eerder gehuwd met *Krijntje Huigen*, zn. van *Cornelis* Sint en *Sara Knevel*.
- 5 *Aplonia* geb. Assendelft 11-11-1834, woonde aan de Hoorne in Uitgeest, aldaar overl. 2-5-1870, tr. Uitgeest 14-2-1858 met *Pieter de Vries*, geb. Uitgeest 2-3-1833, boerenknecht, tuinknecht, overl. Uitgeest 1-10-1876, hertrouwde met *Juliana Schuijt*, zn. van *Pieter* de Vries en *Sieuntje Kuiper*.
- 6 *Aris* geb. Beverwijk 27-2-1839, aldaar overl. 8-4-1839.
- IVc *Willem Bruijnswaard*, geb. Castricum 12-4-1808, dagloner, landbouwer en boer, woonde in Groot-Schermer (gem. Zuid- en Noord-Schermer), aldaar overl. 2-10-1863, tr. Z.+N.-Schermer 16-5-1841 met *Cornelia Kieft*, geb. Z.+N.-Schermer 17-2-1811, overl. Z.+N.-Schermer 30-3-1879, dr. van *Lourens* Kieft en *Geertje Kooij*.
Kinderen uit dit huwelijk tenzij anders gemeld, geboren en overleden in Groot-Schermer.
- 1 *Geertje* geb. 12-12-1842, overl. 14-11-1843.
- 2 *Krijntje* geb. 9-11-1843, overl. 17-11-1843.
- 3 *Krijntje* geb. 15-11-1844, overl. 5-5-1860.
- 4 *Jelgert* geb. 2-1-1846, overl. 7-8-1846.
- 5 *Geertje* geb. 24-4-1847, overl. 28-12-1847.
- 6 *Jelgert* geb. 28-8-1848, overl. 5-12-1849.
- 7 *Geertje* geb. 14-2-1850, woonde in Groot-Schermer, vanaf april 1887 in Oudorp en vanaf okt. 1887 in Alkmaar, aldaar overl. 28-12-1888, tr. Z.+N.-Schermer 14-11-1869 met *Thijs Gelder*, geb. Schermerhorn 22-2-1841, landman, koopman en werkman, overl. Alkmaar 15-12-1908, hertrouwde (Alkmaar 28-1-1894) met *Klaasje Pik*, zn. van *Klaas* Gelder en *Trijntje Bontes*.
- 8 *Maartje* geb. 6-2-1851, overl. 17-7-1851.
- 9 *Jantje* geb. 29-11-1852, overl. 11-12-1852.
- IVd *Jan van Bruijnswaard*, geb. Castricum 25-1-1816, schelpenvisser, woonde in het ouderlijk huis genaamd 'de halve Appel' te Castricum, vanaf 1856 in de Haarlemmermeer, in 1857 op het Noordend te Castricum, aldaar overl. 26-12-1857, tr. Heemskerk 15-1-1843 met *Wilhelmina (Mijntje) Docter*, geb. Heemskerk 24-4-1821, woonde na 1857 in

Heemskerk, aldaar overl. 9-11-1902, dr. van *Aart Docter* en *Trijntje*

Muis.

Kinderen geboren in Castricum:

- 1 *Geertje* geb. 6-1-1844, woonde in Uitgeest, aldaar overl. 31-12-1926, tr. Uitgeest 19-5-1867 met *Jan Sweeris (Zweeris)*, geb. Uitgeest 3-6-1836, tuinknecht en bloemkweker, overl. Uitgeest 16-10-1892, zn. van *Jacob Sweeris* en *Aaffe Koster*.
- 2 *Arie* geb. 8-1-1846, 8-1-1846, stalknecht, arbeider, metselaar en tuinder, woonde in Heemskerk, aldaar in de Molenbuurt overl. 9-2-1903, tr. Heemskerk 9-1-1876 met *Catharina Hohl*, geb. Velsen 5-5-1846, gaat op 9-9-1903 naar Velsen, aldaar overl. 11-10-1903, dr. van *Christiaan Hohl* en *Anna M.M. Jacobs*.
- 3 *Maartje* geb. 29-6-1848, woonde vanaf 1881 aan de Duinderbuurt in Castricum, ging in 1886 naar Noord-Amerika, tr. Limmen 28-10-1880 met *Jan Lugtig*, geb. Limmen 16-2-1840, arbeider, eerder gehuwd met *Marijtte Baars*, zn. van *Cornelis Lugtig* en *Klaasje Oukes*.
- 4 *Klaas* geb. 2-11-1849, overl. Haarlemmermeer 23-2-1856.
- 5 *Trijntje* geb. 17-9-1851, woonde in Castricum (1880), ook in Hoek van Holland (1906), tr. Castricum 19-4-1877 met *Teunis de Bie*, geb. Castricum 7-1-1853, stoker, spoorwegbeambte, zn. van *Arie de Bie* en *Kodijntje Wagenaar*.
- 6 *Catharina* geb. 17-9-1851 (tweeling), woonde aan de Oosterzijde in Heemskerk, aldaar overl. 17-1-1893, tr. Heemskerk 22-9-1875 met *Hendrikus J. Rijnders*, geb. Beverwijk 5-3-1852, metselaar, hertrouwde met *Elisabeth Baars*, zn. van *Franciscus J. Rijnders* en *Marijtte Docter*.
- 7 *Wilhelmina* geb. 16-2-1853, overl. Castricum 8-6-1853.
- 8 *Willemijntje* geb. 9-7-1854, woonde in Beverwijk, overl. Sloten 31-3-1902, tr. Beverwijk 1-4-1880 met *Jan van Geest*, geb. Woubrugge 28-1-1852, schippersknecht, zn. van *Simon van Geest* en *Jannetje van den Akker*.
- 9 *Klaasje* geb. Haarlemmermeer 21-2-1856, woonde in Uitgeest, aldaar overl. 17-2-1911, tr. Uitgeest 3-5-1885 met *Johannes F. Harreveld*, geb. Amsterdam 15-3-1859, arbeider (1885), overl. Uitgeest 11-9-1899, zn. van *Hendrik Harreveld* en *Anna M. Tasche*.

Nieuws van het Regionaal Archief Alkmaar

- Dhr. Maarten Schenk heeft afscheid genomen als directeur. Hij wordt opgevolgd door dhr. Paul Post.
- De volgende regionale kranten zijn online beschikbaar via de site: Alkmaarsche Courant 1930-1939, Helderse Courant 1920-1929/1940-1955, Schager Courant 1857-1919. Andere gedigitaliseerde jaargangen zijn in de studiezaal te raadplegen.
- Door Genlias bleek dat in Haarlem een Oterleekse huwelijksakte uit 1811 aanwezig is, die in Alkmaar ontbreekt. Het wil in de eerste jaren van de Burgerlijke Stand (1811-1813) helaas wel eens voorkomen dat de aktes niet zorgvuldig in tweevoud zijn opgemaakt, waardoor een enkele akte bijvoorbeeld wel in Haarlem, maar niet in Alkmaar beschikbaar is.

Archiefbron uit de 20e eeuw

Marry Luken

Op zoek naar gegevens van de familie Wokke raadpleegde ik de gedigitaliseerde kranten die het Alkmaars archief toegankelijk heeft gemaakt. Eén van de hits n.a.v. de zoekvraag 'Wokke' leverde onderstaand artikel uit de Alkmaarsche Courant van 1930 op.

Rechtzaken

VOOR DEN KANTONRECHTER.

Zitting van Vrijdag 14 november.

WEGENVERBREEDING
GARANDEERT NOG GEEN
VOLSTREKTE
VERKEERSVEILIGHEID.

De zitting van heden kenmerkte zich door een ongewone drukte zoodat zelfs een voortzetting na een uur pauze noodzakelijk bleek. In de eerste plaats werd des rechters aandacht gevraagd voor een aanrijding die in den avond van 28 September onder de gemeente Heiloo plaats had en waarvan de wielrijder C.Th. Wokke, 'n jongmensch uit Limmen het slachtoffer werd. Hij werd, hoewel rechts van den weg rijdende, aangereden door een luxe auto, bestuurd door den 24-jarigen chauffeur in rijks- of provincialen dienst Fred. Joh. Sm., wonende te Hillegom. Het rijwiel van Wokke werd van

achteren geraakt en de bestuurder werd tegen den grond gesmakt en bekwam een geduchte bloedende wond aan het achterhoofd door welken val hij eenigen tijd bewusteloos geraakte en eerst bijkwam, toen hij door eenige toegesnelde nieuwsgierigen was opgericht. De chauffeur, die zich zeer loffelijk en sportief gedroeg, stopte onmiddellijk en nam den gewonde in zijn rijtuig op om hem naar den dokter te brengen, doch onderweg werd hij aangehouden door de politie, die een voorloopig onderzoek hield naar de schuldvraag, zoodat het reeds over half elf was eer de gewonde, die nog steeds aan de gevolgen leed naar den dokter gebracht konden werden.

De chauffeur stond dan heden terecht ter zake overtreding van het geliefkoosde artikel 22 der motor- en rijwielwet omdat hij roekeloos en onvoorzichtig, de veiligheid van het verkeer in gevaar had gebracht.

Van de redactie

Stamboom te koop!

Tijdens de zomervakantie afgelopen jaar kwam een van onze leden in Portsmouth dit kraampje tegen waar stambomen te koop werden aangeboden. De kans is groot dat ze niet betrouwbaar zijn. Wees altijd alert en blijf op uw hoede voor dergelijke aanbiedingen. Er is veel kaf onder het koren.

Kwartierstatenboek

Het aantal aanmeldingen voor het kwartierstatenboek is zo gering dat nu definitief besloten is geen nieuw kwartierstatenboek te maken. Met de aanbieders is contact opgenomen en gevraagd of ze een kwartierstaat in dit blad willen publiceren. Nagenoeg iedereen heeft enthousiast gereageerd. Dus in volgende HNK-nummers kunt u weer een kwartierstaat verwachten.

Kopij

Voor de continuïteit van het blad roepen we u op ons steeds van kopij te blijven voorzien! Niet alleen over Alkmaarse families, maar ook over die van de overige plaatsen binnen Hollands Noorderkwartier. Hebt u ideeën of opmerkingen? Vertel het ons!

In reactie op...

Nog even willen wij terugkomen op de in november gehouden lezing over 'De gebruiken rond de dood en het begraven in midden Noord-Holland' door mw M. Lenstra. Na de lezing heeft de spreekster ons, desgevraagd, toegezegd kopij te zullen aanleveren voor eventuele plaatsing in een van de komende edities van ons afdelingsblad. Wij ontvingen twee aparte korte artikelen, waarvoor wij haar hartelijk bedanken. Hieronder treft u de tekst van één van die korte artikelen aan, waarin zij de website van het oudheidkundig genootschap Oud-Quadyck onder uw aandacht brengt. Wellicht kunt u daarmee uw (genealogisch) voordeel mee doen. Het tweede artikel dat wij ontvingen is een uitgebreide samenvatting van de lezing zoals mw. Lenstra deze voor ons heeft gehouden. Aangezien wij in ons afdelingsblad van december 2006 al een verslag over deze voordracht hebben geplaatst, hebben wij besloten dit artikel voor geïnteresseerden beschikbaar te houden.

Was u op 8 november niet in de gelegenheid de lezing bij te wonen en heeft u toch belangstelling voor het onderwerp van die avond, dan kunt een kopie van het artikel opvragen bij de redactie of bij de inschrijfbalie op de verenigingsavond.

Kwadijk in de 18^e eeuw

Margreet Lenstra

Als lid van oudheidkundig genootschap Oud-Quadyck verrichtte ik enkele jaren onderzoek naar de 18de eeuw in, toen nog, Streekarchief Waterland. Vanaf 1700 komt Kwadijk vaker voor in de archieven van de gereformeerde kerk, de enige kerk van het dorp. Van vóór die tijd zijn slechts fragmentarisch gegevens bekend waar weinig onderzoek mee gedaan kan worden. Vandaar dat de 18de eeuw zich goed leent voor het schetsen van een demografisch beeld van de Kwadijker bevolking. De Doop- en Trouwboeken van de gereformeerde kerk beslaan de gehele 18de eeuw; het Begraafboek vangt aan bij 1730.

De opzet van mijn onderzoek was het in kaart brengen van de bevolking met daarbij onderzoeksvragen als *Wie woonden er in Kwadijk?*, *Hoe was de gezinsopbouw?*, *Waar kwam men vandaan* en *Hoe werd de kost verdiend?*.

Website Oud-Quadyck

Het onderzoek leverde een schat op aan genealogisch materiaal waarmee ik gezinskaarten opstelde. Oud-Quadyck heeft sinds een aantal jaren een eigen website: www.oud-quadyck.nl. En ook deze genealogische informatie is in

simpele, maar toegankelijke vorm op de site geplaatst. Met succes, want door de jaren heen zijn dit de pagina's die de meeste bezoekers scoren.

Mocht u 18de eeuwse voorouders hebben gehad die korte of langere tijd in Kwadijk hebben gewoond, dan nodig ik u uit op de site te snuffelen; wie weet levert het wat op. Dat geldt ook voor kleine groepen inwoners van Purmer, Beemster en Hobrede die eveneens in die tijd in Kwadijk kerkten.

Als u via de Homepagina op de site komt, kunt u klikken op **KWADIJK IN DE 18^E EEUW**. Vervolgens kunt u via een alfabetische sortering uw keuze bepalen.

Let op!

De website van Oud-Quadyck wordt mogelijk binnenkort aangepast. Afhankelijk van plaatsingstijdstip van dit artikel kan de indeling dus veranderd zijn ten opzichte van de hierboven gegeven instructie. Een eventuele nieuwe indeling is nog niet bekend. Lukt het u niet om de genealogische pagina's te benaderen, mailt u dan even voor instructie naar info@oud-quadyck.nl. Dan komen we er samen vast en zeker uit!

Publicaties

Naast de informatie op de website van Oud-Quadyck heb ik over de 18de eeuwse Kwadijkers een uitgebreid artikel gepubliceerd in het Jaarboek 2002 van het Waterlands Archief en een aantal kortere artikelen in de Chronyck, het verenigingsblad van Oud-Quadyck. Beide publicaties zijn in te zien bij zowel het Waterlands Archief als bij Oud-Quadyck.

Ik wens u veel succes bij uw eventuele speurtocht naar Kwadijker voorouders!

Tip!

Noteer alvast in uw agenda

Het voorjaar is nog niet eens begonnen, maar het bestuur van HNK is al bezig met de voorbereiding van seizoen 2007-2008.

De volgende afdelingsavonden kunt u in uw agenda noteren:
12 september, 10 oktober, 14 november en 12 december.

Deze keer stelt Jan van der Molen zich aan u voor. In een van de volgende nummers kunt u de publicatie van een kwartierstaat van zijn hand verwachten.

ere kennism

Mijn naam is **Johannes Pieter van der Molen**, roepnaam Jan. Ik ben geboren te Alkmaar als zoon van Pieter van der Molen en Christina van Diepen. De belangstelling voor het verleden is ontstaan toen een oom van mij, die in de WAO was terechtgekomen, bij mij kwam voor reproducties van oude foto's van de Egmond (vooral oud Egmond-Binnen) en van de familie.

Pas nadat mijn dochter op de havo als vrijdagmiddagactiviteit 'genealogie' is gaan doen ben ook ik er opnieuw geïnteresseerd in geraakt. Ik ben met haar eerst de familie langs geweest om te kijken wat er zoal door hen bij elkaar gesprokkeld was. Toen zij door haar studie geen tijd meer vrij kon maken heb ik het van haar overgenomen. Ik kwam er achter dat er meerdere takken **'Van der Molen'** in Noord-Holland waren en die heb ik allemaal in mijn onderzoek meegenomen.

Voor één familietak moest ik onderzoek doen in Friesland en zo werd de stamboom steeds uitgebreider. In die tijd was Genlias net op het internet verschenen en dat was voor mij een hele steun. Thuis kon ik dan de voorbereidingen doen en daarna naar het archief om de aktes op te zoeken.

Ik heb inmiddels een gedeelte van mijn werk op het internet gezet waardoor ik veel reacties krijg, ook uit het buitenland. Dat heeft geresulteerd in een bezoek van verre familie uit Amerika. Deze familieleden heb ik blij kunnen maken met een bezoek aan het graf van hun oma in Den Helder. Een uitnodiging om naar de States te gaan mocht ik niet afslaan van hen want ik moest de rest van de familie ook ontmoeten.

Intussen had ik ook een nichtje besmet met het genealogievirus. Samen met haar hebben wij de familietak **'Valkering'** opgezet. De genealogie van mijn moeder

'Van Diepen' was al uitgezocht en toen ik alles nog eens doornam kwam ik in beide genealogieën de naam **'Kraakman'** tegen; ook deze familienaam is thans aan het onderzoek toegevoegd.

kennismaking nadere kennismaking nadere kennismaking

Genlias, waar ik veel gebruik van heb gemaakt, is een project dat geheel door vrijwilligers wordt verzorgd. Ook ik ben vrijwilliger geworden en momenteel zijn wij bezig met de huwelijksaktes van Amsterdam.

Genealogie is één van mijn hobby's. Verder? Teveel om op te noemen en eigenlijk heb ik overal tekort tijd voor! Maar, zo blijf ik van de straat!

Aanvulling op eerdere publicatie

Het doet de redactie plezier te constateren dat ons blad goed gelezen en goed bewaard wordt. Bovendien toont onderstaande reactie weer eens aan hoe zinvol het is om aan uw onderzoeksresultaten bekendheid te geven.

In september 2004 verscheen een bijzonder aardig artikel van mevr. Baard-Wijker met als titel 'Van Salomon Rissevoort tot Aafje Vethaak'. Ze beschrijft daarin haar zoektocht naar de voorouders van haar moeder Aafje Vethaak die eindigt bij Salomon Jansz Rissevoort. Deze 'j.m. wonende op 't Rissevoort' gaat in 1707 in ondertrouw. Van hem werden geen doop- of geboortegegevens gevonden. De conclusie leek toen gerechtvaardigd dat de familienaam van Salomon een toponiem zou zijn.

Van de heer Vethaak uit Alkmaar ontving de redactie via het secretariaat onderstaande reactie, waarvoor wij hem op deze plaats dank zeggen.

Zij het wat laat, wil ik toch even reageren op het artikel van mevrouw I. Baard-Wijker, in aflevering 59 van Hollands Noorderkwartier.

Op bladzijde 91 poneert zij namelijk de stelling, dat de naam van Salomon Jansz Rissevoort, elders genoemd Salomon Jansz Rijsevoord (OR 166, folio 240) een toponiem zou zijn van het huidige Ritsevoort.

Ik meen het door haar gestelde te kunnen ontkrachten op grond van de volgende feiten:

- 1. Hendrik Dirksz van Rijsevoort, gedoopt te Warmond huwt Kniertje Jacobsdr. Knotter op 9-9-1703.*
- 2. Op '21 juli 1678' gaat Jan Salomonsz van Rijsevoort 'geboortig van Warmont, woonend tegenwoordig albier' huwelijksse voorwaarden aan met Jannitie Jans, weduwe van Cornelis Dirksz Capteijn voor notaris Cornelis Kessel (Not. 276).*

Op 12 januari 1648 wordt te Warmond geboren: Jan, zoon van Salomon Dirksz en Annetgen Heyndricx, zeer waarschijnlijk de Jan Salomonsz van Rijsevoort van 21 juli 1678 (punt 2).

BELANGRIJK

De **titels van onze bibliotheekboeken** kunt u behalve in de boekenlijsten op de afdelingsavonden ook thuis in alle rust opzoeken op onze HNK-homepage: <http://home.hccnet.nl/r.d.ridder/hnk/>

De nieuw aangeschafte boeken van 2007 die op de homepage komen te staan worden **vet** afgebeeld.

Tevens is er van **alle afdelingsboekjes** die onze vereniging uit het hele land toegestuurd krijgt een papieren **alfabetische lijst met namen** van alle kwartierstaten, stambomen, belangrijke artikelen enz. in te zien op onze afdelingsavonden.

In de volgende nummers o.a.:

- De familie Kalverdijk
- De armenzorg in Alkmaar in de 19e eeuw
- Een intrigerende vraag in de rubriek 'Vraag en Antwoord'
- Zeker weer een kwartierstaat op het middenblad
- De vaste rubrieken zoals 'Voor u gelezen', 'Boekbespreking', 'Verslagen van de afdelingsavonden' en 'Nadere kennismaking met...'
- Publieke meisjes in Alkmaar anno 1814
- De Alkmaarse familie Pot
- Uw (eerste) artikel? Schroom niet. De redactie helpt u graag!

Dit blad werd mede mogelijk gemaakt door:

Wil Hermanus, Oudorp,
Herman de Vos, Schoorl
Simon Zuurbier, Castricum,
Ank Poland, Leiden
Gert Mooij, Egmond,
Jan van der Molen, Limmen
Hannie Margés, Middelburg,
Truus Schoehuijs, Alkmaar
J.J. Vethaak, Alkmaar,
Margreet Lenstra, Kwadijk